

Recreatie en toerisme in Drenthe

Onderzoeksrapportage inwonersonderzoek Drents Panel

Opgesteld door: [REDACTED], Statenonderzoeker
30 April 2024

1. INLEIDING

In het kader van de 'Agenda Recreatie en Toerisme' heeft Gedeputeerde Staten een onderzoek laten uitvoeren naar de 'vrijtijdsbehoeften en perspectieven op toerisme' van de inwoners van Drenthe. Daarvoor is een verzoek gedaan aan Provinciale Staten om gebruik te mogen maken van het Drents Panel. Het Drents Panel heeft ruim 6000 leden door heel Drenthe en kan worden en bevraagd door middel van vragenlijsten.

Op 13 februari 2024 is de vragenlijst digitaal verstuurd naar alle panelleden (n = 6036). De vragenlijst kon worden ingevuld tot en met 13 maart 2024. In totaal 2553 (43%) panelleden vulden de vragenlijst in (hierna respons genoemd). Daarvan werden 2169 compleet ingevuld en 384 waren incompleet. In de resultaten is per vraag de ingevulde respons meegenomen.

Rolverdeling binnen onderzoek

He Drents Panel is eigendom van Provinciale Staten. Samen met partner Trendbureau Drenthe kunnen zij beslissen een vragenlijst onder het panel uit te zetten. In december 2023 is vanuit Gedeputeerde Staten een verzoek gedaan aan de Commissie van Onderzoek om een onderzoek uit te voeren over recreatie en toerisme, in het kader van de 'Agenda Recreatie en Toerisme'. Op 13 december 2023 heeft de Commissie van Onderzoek ingestemd met het gebruik van het Drents Panel voor een onderzoek naar recreatie en toerisme. Daarbij werd afgesproken dat het onderzoek zal worden uitgevoerd door de Statengriffie en in zijn volledigheid beschikbaar zal worden gesteld aan Provinciale Staten. De vragenlijst is in samenwerking met betrokken ambtenaren samengesteld en door Trendbureau Drenthe uitgezet onder het panel. De analyses zijn uitgevoerd door Trendbureau Drenthe en de Statengriffie. Tot slot is de rapportage geschreven door de Statengriffie.

Onderzoeksvragen

1. Wat zijn de vrijetijdsbehoeften van Drenten?

Landelijke onderzoeken geven inzicht in welke vrijetijdsactiviteiten Nederlanders, waaronder ook Drenten, ondernemen. Ook is er inzicht in de recreatieleefstijlen van onze inwoners. Wat we echter niet weten is welke behoeften onze inwoners hebben op dit vlak, hoe zij het huidige aanbod waarderen, wat ze missen en of ze kunnen vinden wat ze zoeken.

2. Wat is het perspectief van Drenthe op toerisme?

De provincie wil met de sector van toegevoegde waarde zijn en daarom wil het horen wat Drenten vinden van toerisme in hun provincie. Heeft het meer voor- of nadelen? Tot welke kansen leidt het? En in hoeverre zorgt het voor overlast? Kortom, welke invloed heeft toerisme op de brede welvaart in Drenthe?

Representativiteit

Onderzoek met het Drents Panel beoogt altijd representatief te zijn voor de bevolking van Drenthe. In de praktijk is het bij elke vragenlijst afhankelijk welke leden meedoen en welke niet,

wat bepaalt of het betreffende onderzoek als representatief kan worden gezien. Mocht dit niet het geval zijn, dan kan een weging worden toegepast. Na sluiting van de vragenlijst is een analyse gemaakt van de samenstelling van de respons en vergeleken met de samenstelling van Drenthe. Gekeken wordt dan of de respons overeen komt met Drenthe op de factoren leeftijd, opleidingsniveau en gemeente. Dit heeft vervolgens geresulteerd in een weegfactor voor elke respondent die kan worden toegepast op de analyses. De resultaten in de voorliggende rapportage zijn gewogen resultaten. Dat wil zeggen, een weegfactor is toegepast om de resultaten representatief te laten zijn voor de Drentse bevolking.

Leeftijd

De verdeling van leeftijd in de respons laat zien dat met name de oudere leeftijdscategorieën oververtegenwoordigd zijn (zie Tabel 1). Wel zijn er voldoende respondenten in elke leeftijdscategorie om een betrouwbare weegfactor toe te passen op de analyses. Dit is dan ook gebeurd voor de variabele leeftijd.

Tabel 1: leeftijdsverdeling respons

	Aantal	Percentage
18-34jr	131	5,1%
35-49jr	287	11,2%
50-64jr	661	25,9%
65 en ouder	1373	53,8%
<i>Onbekend</i>	101	4%
Totaal	2553	100%

Opleidingsniveau

De respons uitgesplitst naar opleidingsniveau (Tabel 2) laat ook zien dat de groepen middel en theoretisch opgeleid oververtegenwoordigd zijn ten opzichte van de verdeling onder de bevolking van Drenthe. In de weegfactor is daarom opleidingsniveau meegenomen.

Tabel 2: opleidingsniveauverdeling respons

	Aantal	Percentage
praktisch	388	15,2%
middel	756	29,6%
theoretisch	1409	55,2%
Totaal	2553	100%

Gemeente

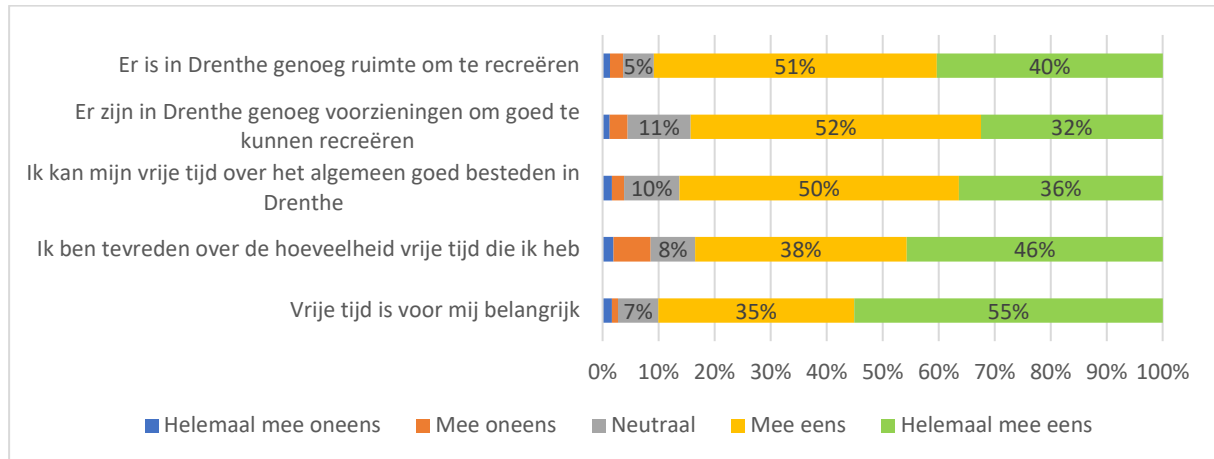
Wanneer we de respons bekijken per gemeente, zien we dat er in de meeste gemeentes voldoende respondenten zijn om betrouwbare analyses uit te voeren. Wel is ook hier de exacte verhouding met die van de daadwerkelijke samenstelling van de provincie meegenomen in de weegfactor. De gemeente Borger-Odoorn heeft een hele lage respons, welke te wijten valt aan de lage aantal leden in die gemeente. Uitsplitsingen op gemeenteniveau zijn voor de gemeente Borger-Odoorn daarom niet betrouwbaar omdat de weegfactor daar gebaseerd is op slechts 33 respondenten.

Tabel 3: gemeenteverdeling respons

Gemeente	Aantal	Percentage
Aa en Hunze	292	11,4%
Assen	197	7,7%
Borger-Odoorn	33	1,3%
Coevorden	195	7,6%
Emmen	185	7,2%
Hoogeveen	161	6,3%
Meppel	167	6,5%
Midden-Drenthe	239	9,4%
Noordenveld	248	9,7%
Tynaarlo	201	7,9%
Westerveld	385	15,1%
De Wolden	236	9,2%
Onbekend	14	0,5%
Totaal	2553	100%

2. RESULTATEN: RECREATIE

1. In hoeverre bent u het eens met onderstaande uitspraken over uw vrije tijd?

Bovenstaande grafiek laat zien dat de respondenten in ruime meerderheid (tussen de 84% en 91%) het eens zijn met de stellingen. Respondenten oordelen daarmee in het algemeen positief over de verschillende aspecten van recreatie.

2. Hoe vaak heeft u onderstaande recreatieve activiteiten in de afgelopen twaalf maanden ondernomen in Drenthe?

	4x per week of vaker	1-3x per week	1-3x per maand	6-11x per jaar	3-5x per jaar	1-2x per jaar	Niet
Recreatieve wandeling	17%	32%	21%	9%	6%	5%	9%
Recreatieve fietstocht	5%	22%	23%	15%	9%	7%	19%
Recreatieve paardrijdtocht	1%	1%	1%	0%	0%	1%	96%
Cultuurbezoek (bv. museum, theater, muziekvoorstelling etc.)	0%	1%	8%	13%	23%	31%	25%
Horecabezoek en uitgaan (eten en drinkgelegenheden, club, disco)	0%	5%	22%	29%	24%	11%	9%
Attracties/uitje (bv dieren-/pretpark, speeltuin, bowlingbaan, escape room, kinderboerderij)	0%	1%	2%	5%	11%	33%	48%
Winkelen voor plezier (winkelen, funshoppen, marktbezoek)	0%	7%	18%	17%	19%	16%	24%
Evenementen (festival, kermis, markt, fair, beurs, (grote) sportwedstrijd)	0%	1%	5%	8%	20%	36%	29%

Waterrecreatie (bv. zwemmen, varen, kanoën, zeilen, surfen, vissen)	0%	4%	4%	6%	9%	19%	58%
Wellness (bv sauna, thermen)	0%	1%	1%	3%	4%	12%	80%
Sportactiviteiten (zowel buiten als binnen, bv voetbal, volleybal, MTB, joggen)	2%	22%	5%	3%	2%	4%	61%

3. Hoe vaak heeft u in de afgelopen twaalf maanden een recreatieve activiteit in de Drentse natuur ondernomen (denk hierbij aan bos, heide, natuurgebieden)?

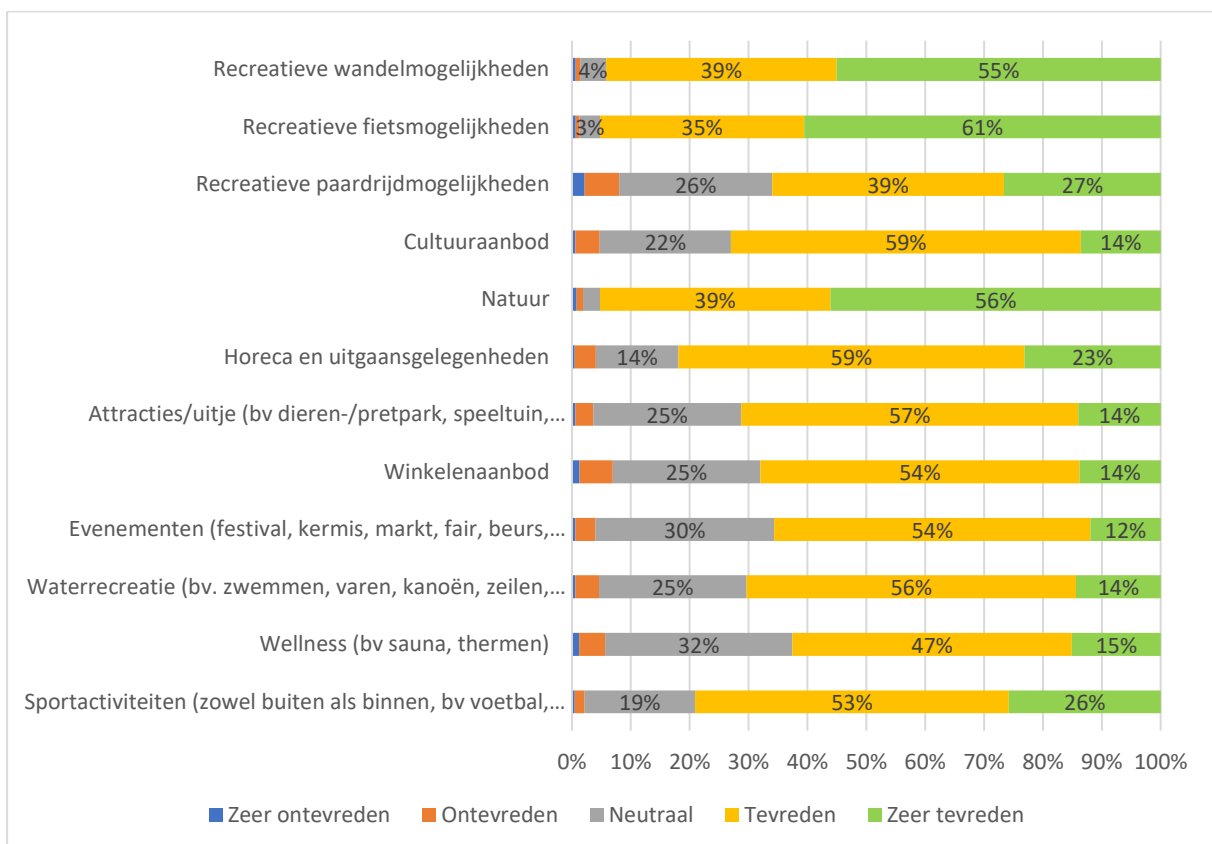
4x per week of vaker	1-3x per week	1-3x per maand	6-11x per jaar	3-5x per jaar	1-2x per jaar	Niet
9%	22%	22%	15%	13%	10%	9%

4. Welk doel is bij deze activiteiten voor u het meest belangrijk?

	Gezondheid	Ontspanning	Gezelligheid	Uitdaging	Persoonlijke interesse/ontwikkeling	Ertussenuit	Nieuwe dingen ontdekken	Anders
Recreatieve wandeling	34%	54%	3%	0%	1%	5%	1%	2%
Recreatieve fietstocht	21%	57%	8%	1%	1%	8%	3%	1%
Recreatieve paardrijdtocht	2%	75%	7%	8%	7%	0%	1%	1%
Cultuurbezoek (bv. museum, theater, muziekvoorstelling etc.)	0%	31%	17%	0%	34%	8%	7%	1%
Natuurbezoek	12%	70%	2%	0%	5%	7%	2%	2%
Horecabezoek en uitgaan (eet- en drinkgelegenheden, club, disco)	0%	15%	76%	0%	0%	6%	0%	1%
Attracties/uitje (bv dieren-/pretpark, speeltuin, bowlingbaan, escape room, kinderboerderij)	0%	25%	44%	1%	4%	19%	2%	4%
Winkelen voor plezier (winkelen, funshoppen, marktbezoek)	1%	20%	42%	1%	6%	16%	5%	9%

Evenementen (festival, kermis, markt, fair, beurs, (grote) sportwedstrijd)	1%	22%	46%	1%	10%	14%	3%	3%
Waterrecreatie (bv. zwemmen, varen, kanoën, zeilen, surfen, vissen)	23%	52%	10%	3%	2%	6%	1%	1%
Wellness (bv sauna, thermen)	18%	75%	3%	0%	1%	2%	0%	1%
Sportactiviteiten (zowel buiten als binnen, bv voetbal, volleybal, MTB, joggen)	63%	20%	6%	6%	3%	1%	0%	1%

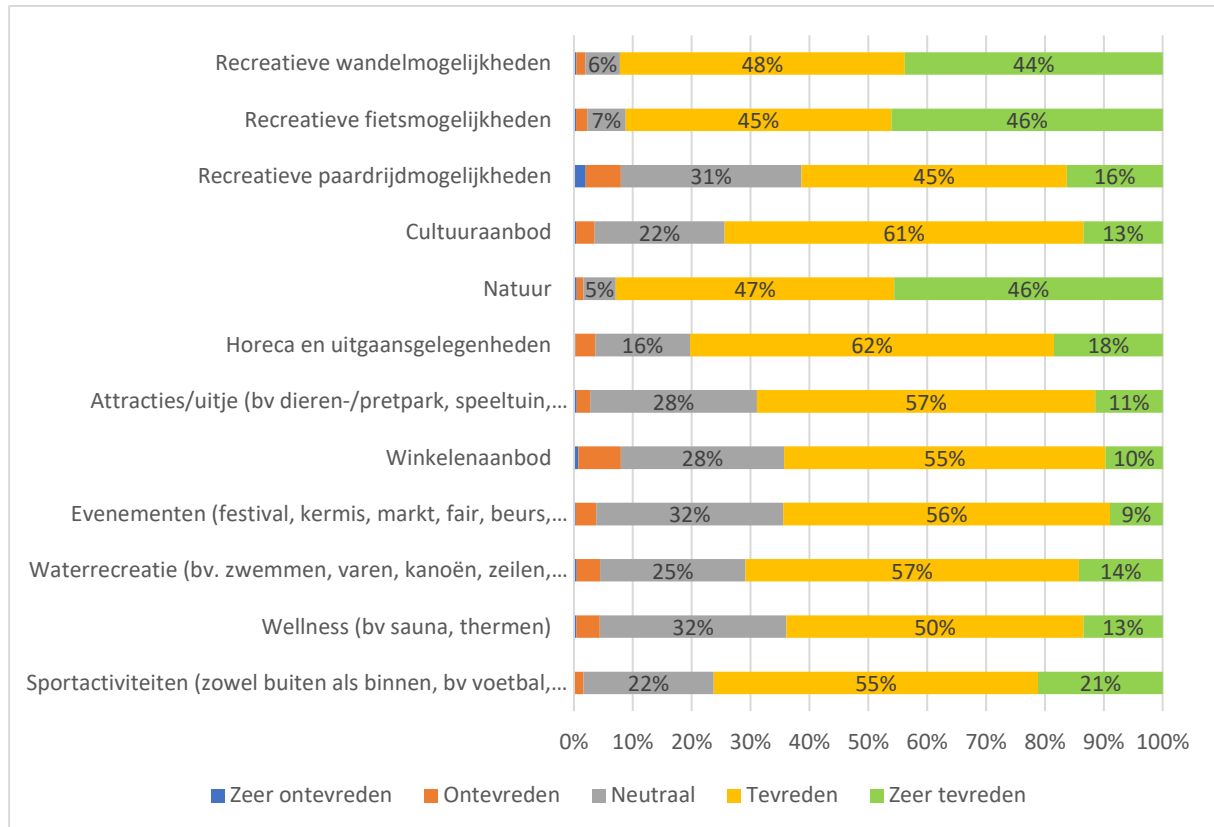
5. Hoe tevreden bent u over de hoeveelheid aanbod in uw regio op het gebied van...?

Bovenstaande grafiek laat de tevredenheid met de hoeveelheid van bepaalde recreatieve mogelijkheden in de regio zien. Over het algemeen is een ruime meerderheid van de respondenten tevreden of zeer tevreden over deze verschillende mogelijkheden. Het hoogste aantal tevreden respondenten vallen in de categorie natuur, fietsmogelijkheden en

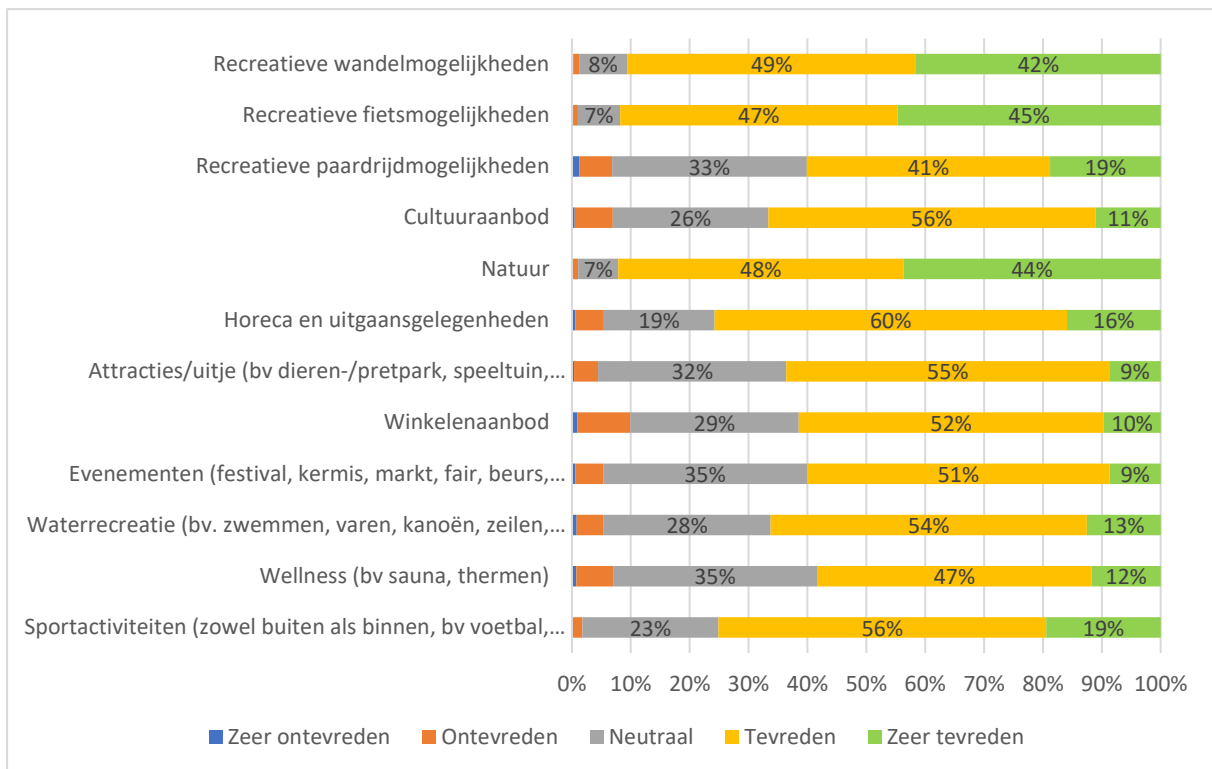
wandelmogelijkheden. Over die drie activiteiten is meer dan 90% van de respondenten tevreden over de hoeveelheid aanbod.

6. Hoe tevreden bent u over de kwaliteit van het aanbod in uw regio op het gebied van....?

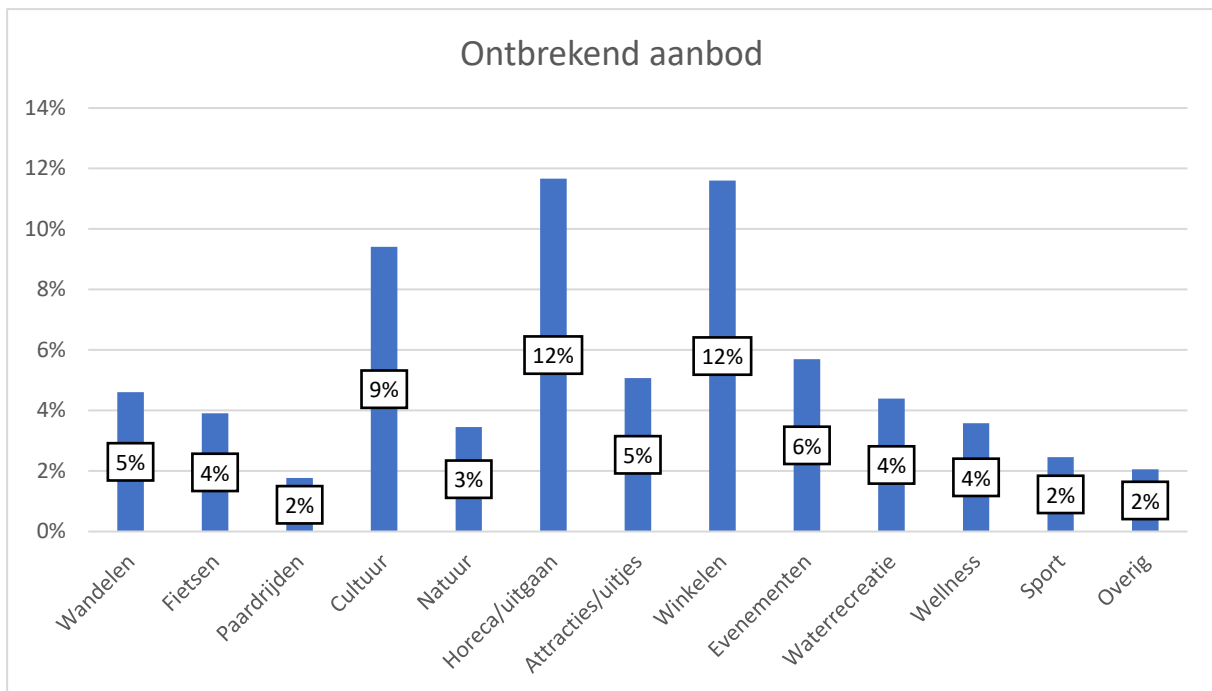
Bovenstaande grafiek gaat in op dezelfde recreatiemogelijkheden als de voorgaande vraag. De resultaten laten een vergelijkbaar beeld zien: respondenten zijn positief over de kwaliteit van het aanbod.

7. Hoe tevreden bent u over de diversiteit van het aanbod in uw regio op het gebied van?

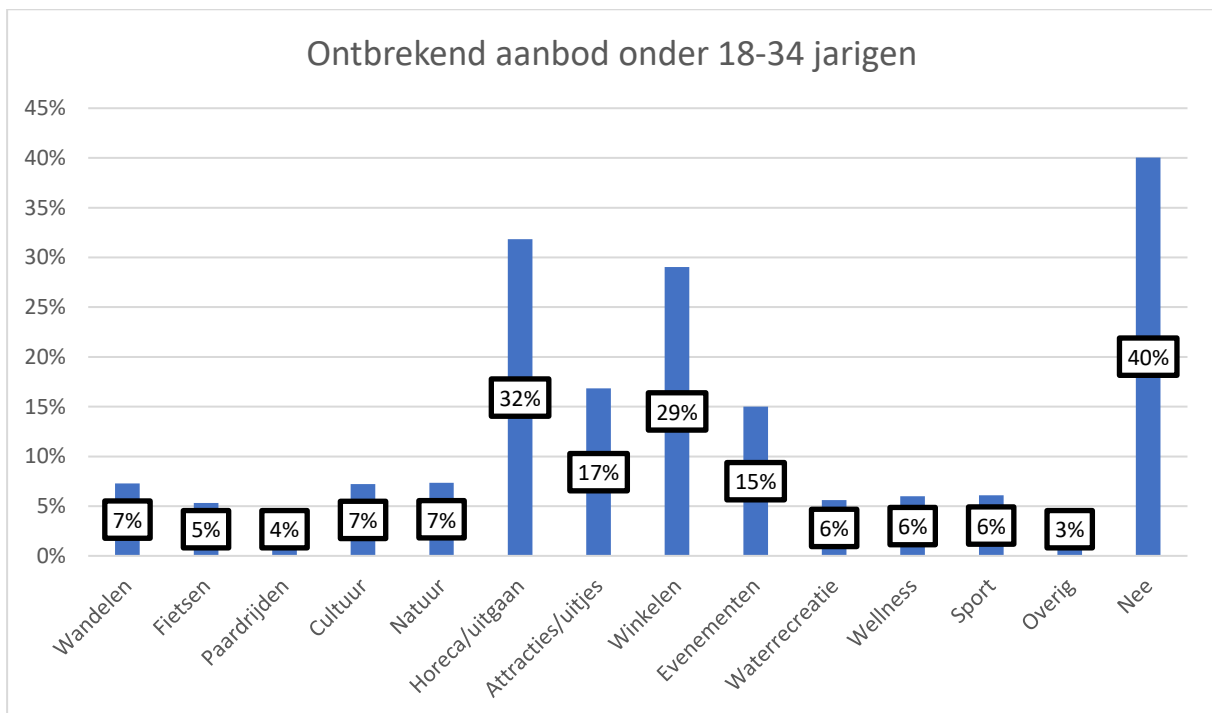

Bovenstaande grafiek gaat in op de diversiteit van het aanbod recreatieve mogelijkheden. De resultaten laten zien dat er een lichte verschuiving plaatsvindt in de tevredenheid, ten opzichte van de hoeveelheid en de kwaliteit van het aanbod. Met name bij het cultuuraanbod en de mogelijkheden voor paardrijden laten de resultaten zien dat minder mensen tevreden zijn over de diversiteit van het aanbod op die gebieden.

8. Mist u iets in het recreatieve aanbod in uw regio? Zo ja, waar heeft u behoefte aan?

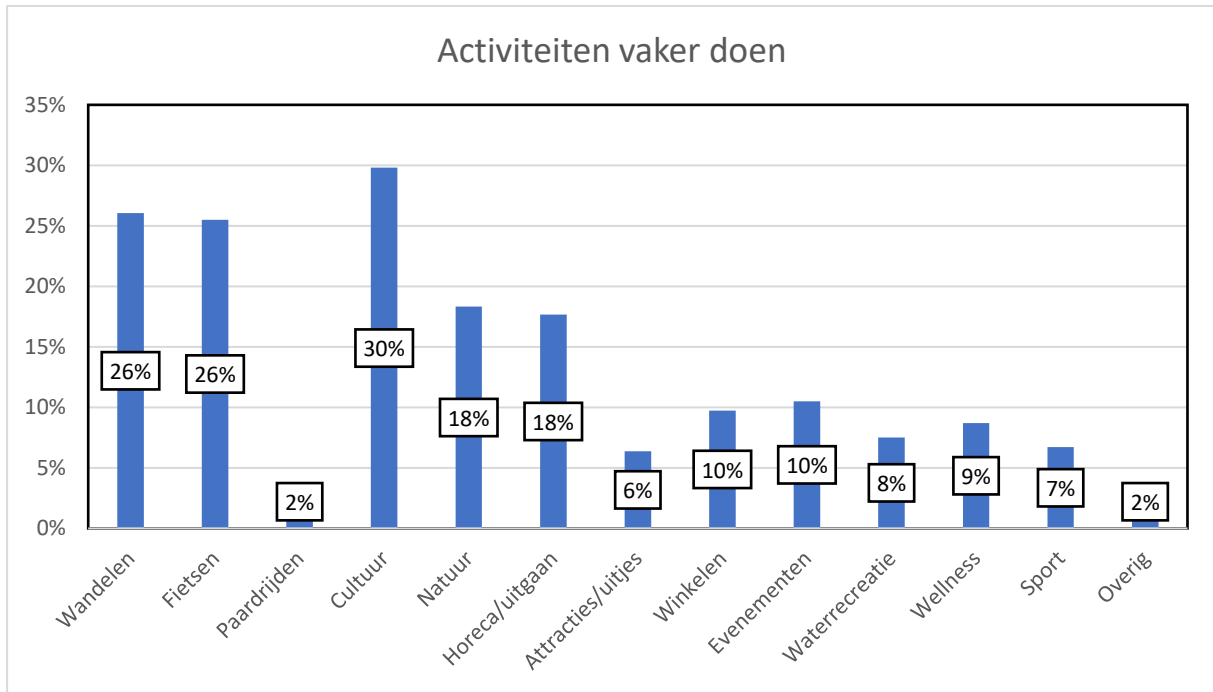
Bovenstaande grafiek laat zien wat respondenten missen in het recreatieve aanbod. Het meest werden genoemd horeca/uitgaan, winkelen en cultuur.

Bovenstaande grafiek laat de resultaten zien van het ontbrekend aanbod onder jongeren. Net als over het geheel vinden jongeren missen jongeren Horeca en winkels in het aanbod. Onder

jongeren valt op dat het missen van evenementen en attracties vaker wordt genoemd. De meeste jongeren geven aan niks in het aanbod te missen.

9. Zijn er activiteiten die u in een ideaalsituatie vaker zou willen ondernemen dan dat u nu doet? Zo ja, welke?

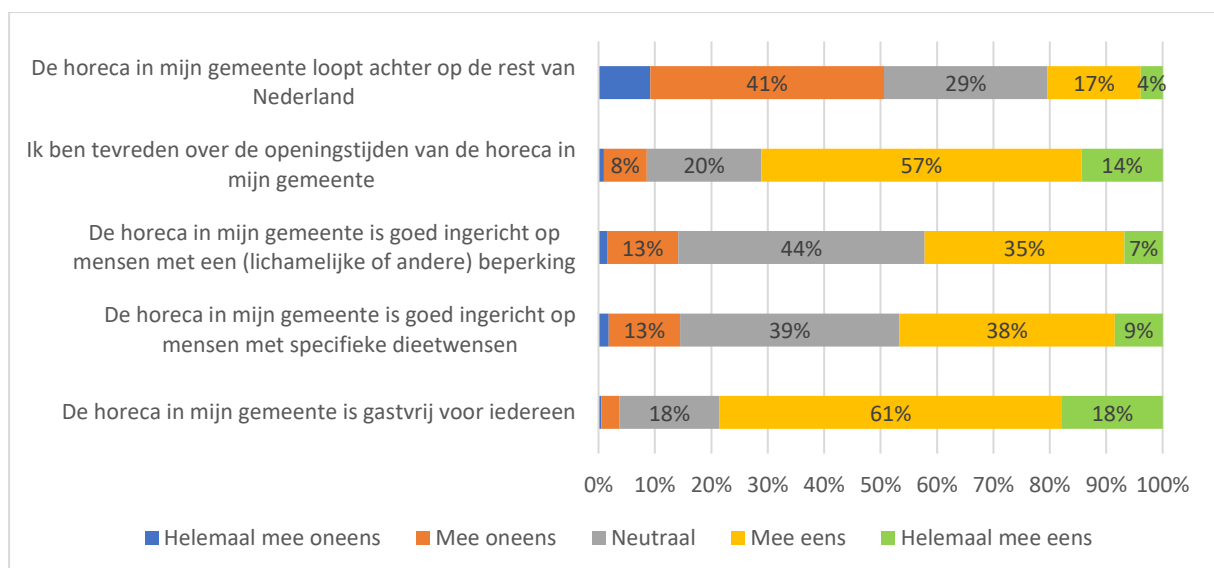

Bovenstaande grafiek laat zien welke recreatieve activiteiten respondenten vaker zouden willen ondernemen. De top drie bestaat uit cultuur, wandelen en fietsen. Verder werden natuur en Horeca bezoek relatief vaak genoemd.

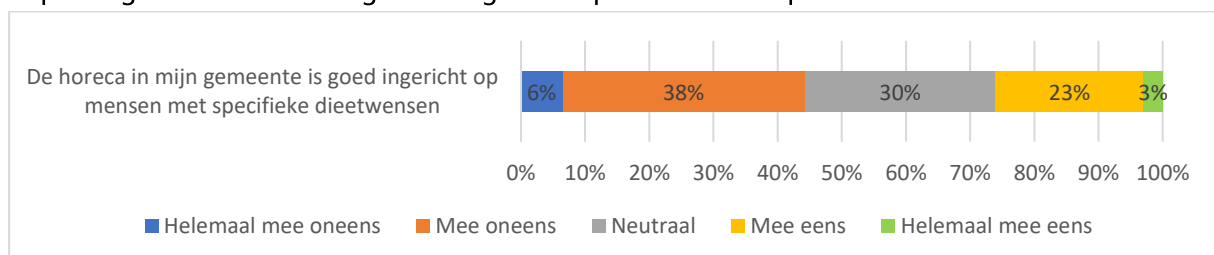
10. Wat zijn de voornaamste reden(en) waarom dat nu niet lukt of wat houdt u vooral tegen om dit vaker te doen?

Tijd	41%
Er zijn te weinig mogelijkheden in de buurt	22%
Geld	21%
Gezondheid	20%
Er is te weinig kwalitatief goed aanbod in de buurt	18%
Er is te weinig divers aanbod in de buurt	18%
Geen of te weinig motivatie/zin	10%
Niemand om mee te gaan	8%
Andere reden, namelijk ...	7%
Vervoer	6%
Weet ik niet	4%

11. Kunt u aangeven in hoeverre u het eens bent met onderstaande uitspraken over de horeca in uw gemeente.

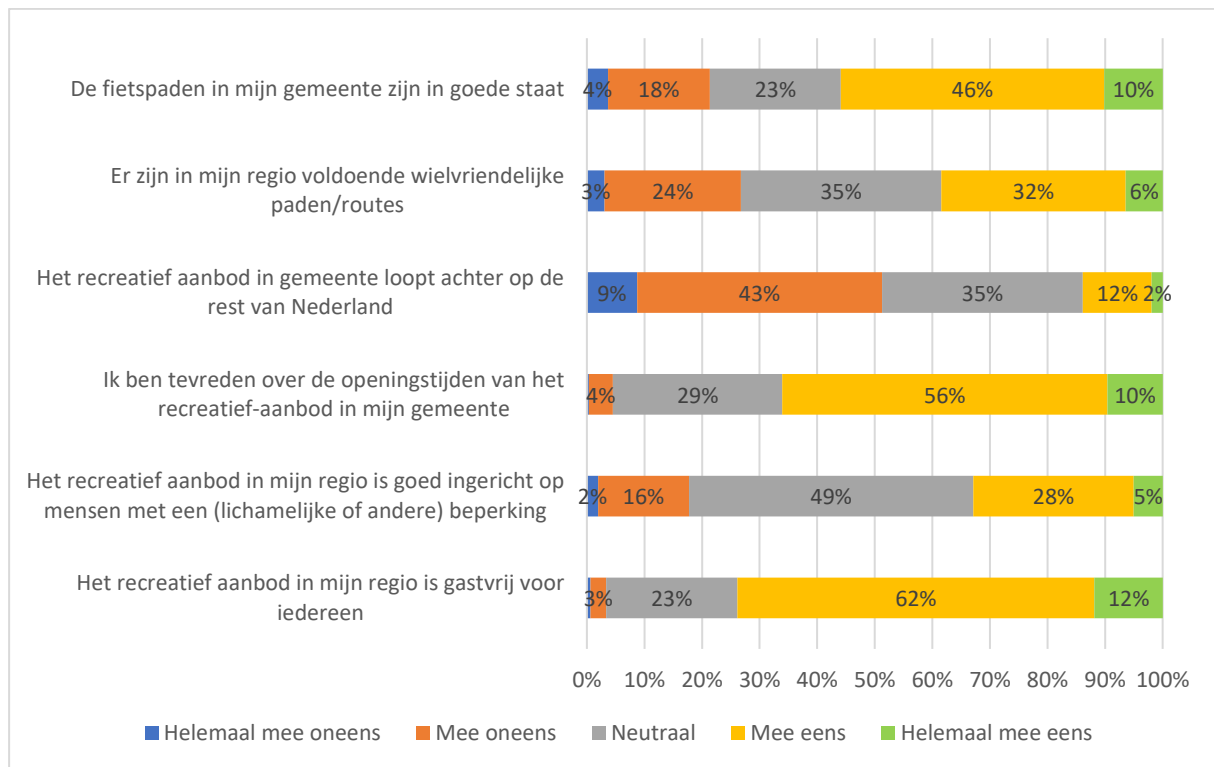

Bovenstaande grafiek gaat in op de waardering van de horeca in de gemeente van een respondent. De resultaten laten een wisselend beeld zien. Zo geeft een ruime meerderheid van de respondenten aan dat ze hun gemeente gastvrij voor iedereen vinden en dat ze tevreden zijn over de openingstijden van de horeca. Aan de andere kant geeft minder dan de helft van de respondenten aan dat de horeca in hun gemeente goed is ingericht op mensen met een beperking en dat de horeca goed is ingericht op mensen met specifieke dieetwensen.

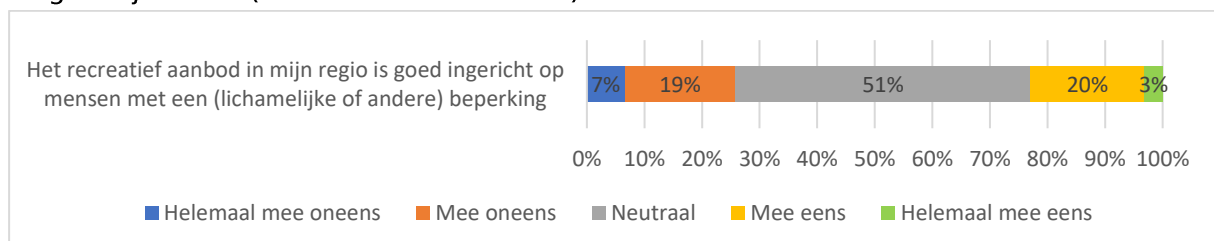

Bovenstaande grafiek laat de resultaten zien op de stelling over de horeca onder respondenten die aangeven vegetarisch of veganistisch te eten. Hier zien we dat 44% van deze respondenten aangeeft dat de horeca niet goed is ingericht voor mensen met specifieke dieetwensen.

12. Kunt u aangeven in hoeverre u het eens bent met onderstaande uitspraken over het recreatieve aanbod in uw gemeente.

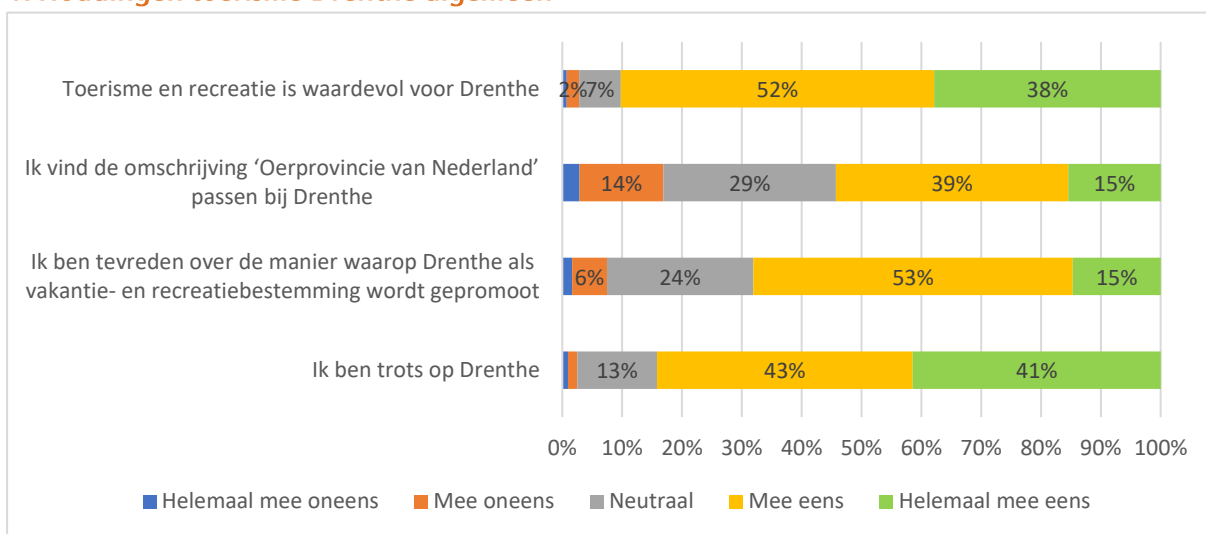
Bovenstaande grafiek sluit het onderdeel recreatie af met een aantal algemene stellingen over het recreatieve aanbod in de regio. De resultaten laten een gemengd beeld zien. Een aantal aspecten zijn de respondenten verdeeld over (grote groep mensen is het eens en een grote groep mensen is het oneens). Wel laten de resultaten nogmaals zien dat respondenten de regio als gastvrij ervaren (74% is het hier over eens).

Bovenstaande grafiek laat de resultaten zien op de stelling 'Het recreatief aanbod in mijn regio is goed ingericht op mensen met een (lichamelijke of andere) beperking'. Het laat zien dat 26% het oneens is en vindt dat het aanbod niet goed ingericht op mensen zoals zij.

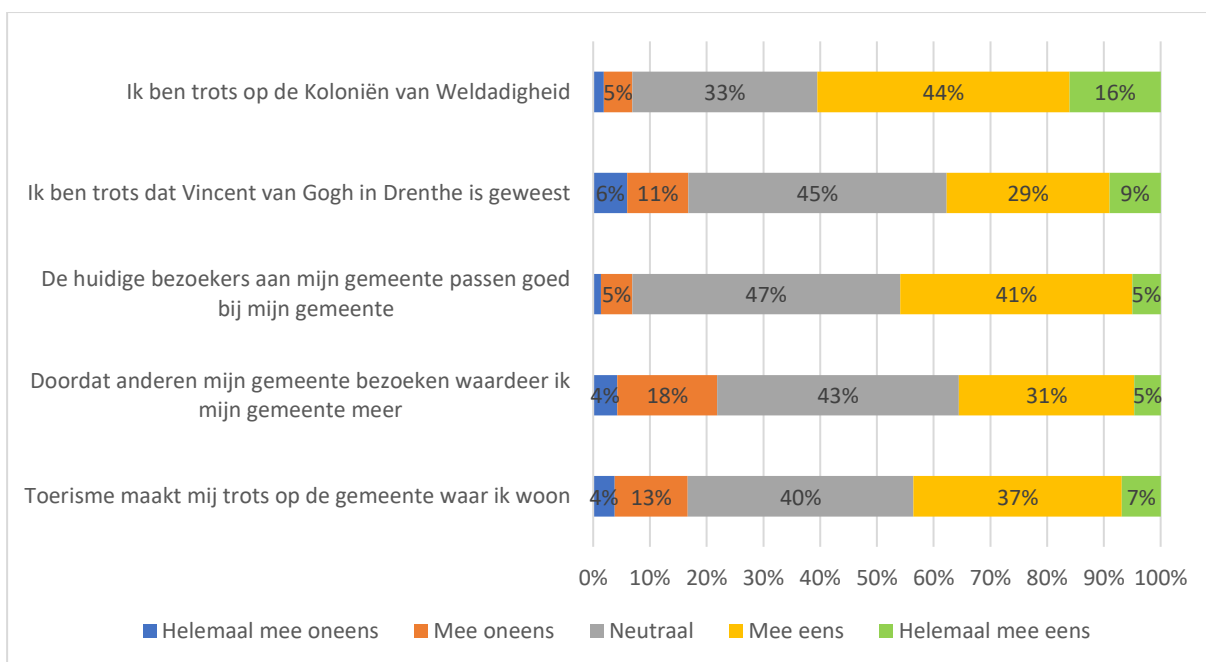
3. RESULTATEN: TOERISME

1. Houdingen toerisme Drenthe algemeen

De bovenstaande grafiek laat de resultaten zien van de eerste vragen over toerisme in de provincie. De resultaten laten vooral zien dat respondenten toerisme en recreatie waardevol vinden voor Drenthe en dat respondenten trots zijn op Drenthe. Iets meer dan de helft van de mensen was het eens met de stelling om Drenthe te omschrijven als 'Oerprovincie van Nederland'.

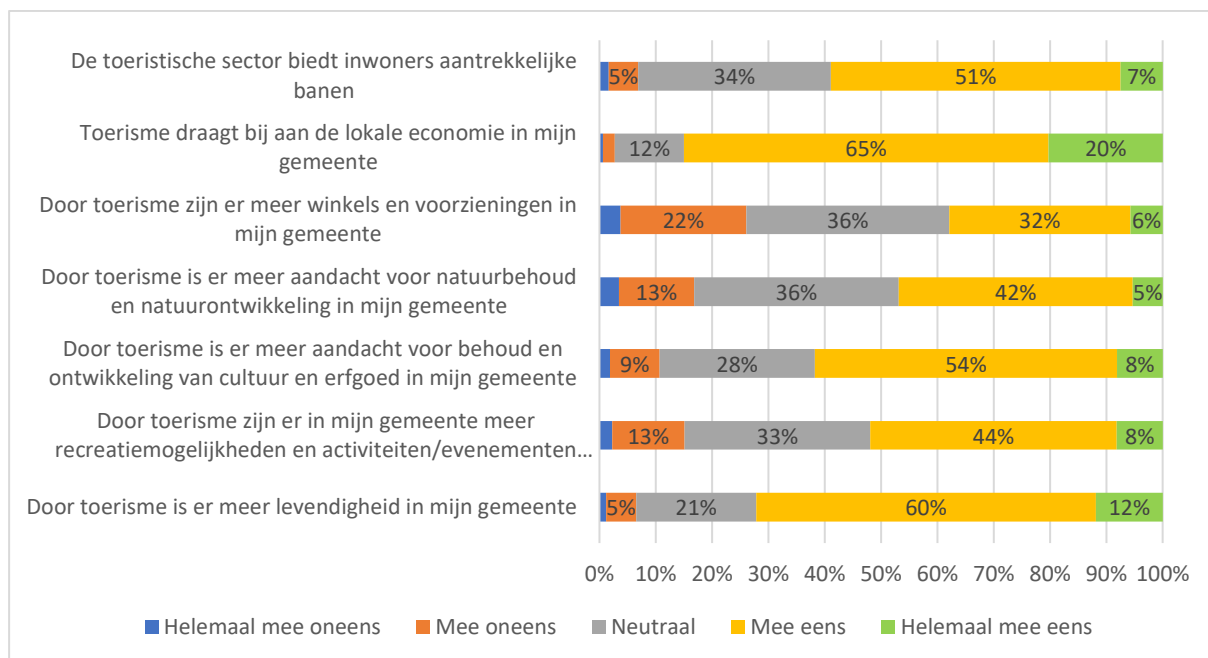
2. Trots

Uit de vorige vraag bleek al dat respondenten in grote meerderheid aangaven (84%) trots te zijn op Drenthe. Bovenstaande grafiek geeft daar een specifiekere weergave van. De resultaten laten zien dat vooral een grote groep 'Neutraal' denkt over waar ze trots op zijn. Bij 44% maakt

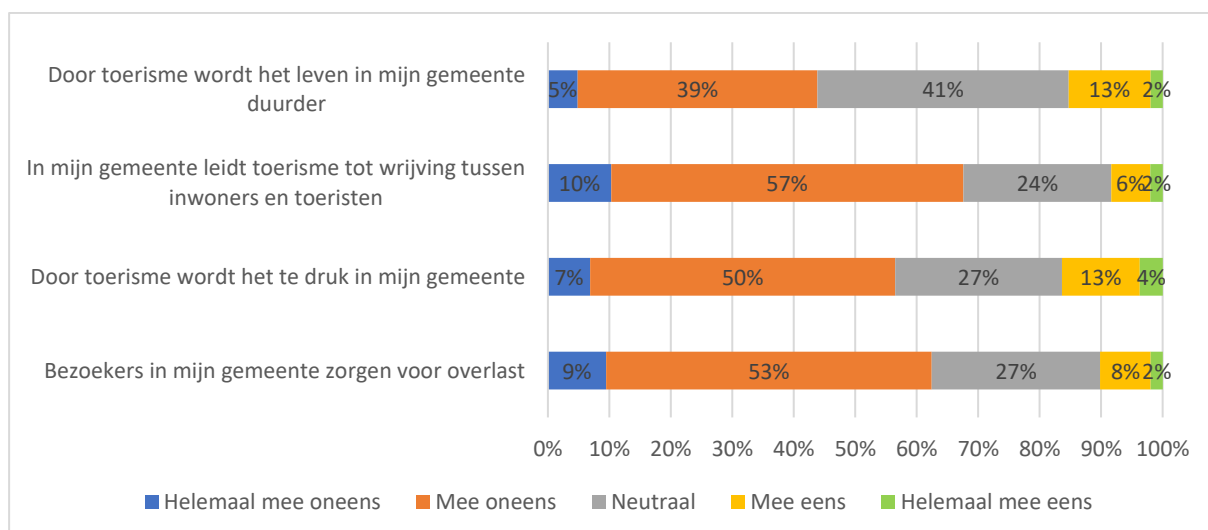
toerisme de inwoner trots op zijn of haar gemeente. En 46% vindt dat de bezoeker aan de gemeente goed past bij de gemeente.

3. Positieve impact van toerisme

Bovenstaande grafiek laat de resultaten zien van stellingen die gingen over de positieve ervaringen van toerisme in Drenthe. Op één stelling na (door toerisme zijn er meer winkels en voorzieningen) zijn op z'n minst 50% van de respondenten het eens met de positieve stellingen. Het positiefst zijn respondenten over de positieve bijdrage van toerisme aan de lokale economie (85%) en de toename van levendigheid in de gemeente (72%).

4. Negatieve impact van toerisme

Bovenstaande grafiek laat zien dat het merendeel van de inwoners geen negatieve impact van toerisme ervaart op drie van de vier de genoemde onderwerpen (wrijving, te druk, overlast).

Alleen bij de stelling over het 'duurder worden van leven door toerisme' is 41% neutraal en 15% het met de stelling eens. 1 op de 10 inwoners ervaart overlast van bezoekers aan de gemeente, 17% vindt dat het te druk wordt in de gemeente en 15% vindt dat het leven duurder wordt. Wrijving tussen bewoners en bezoekers wordt door 8% ervaren.

5. Wat vindt u van het aantal bezoekers dat doorgaans, in een normaal jaar, naar uw gemeente komt?

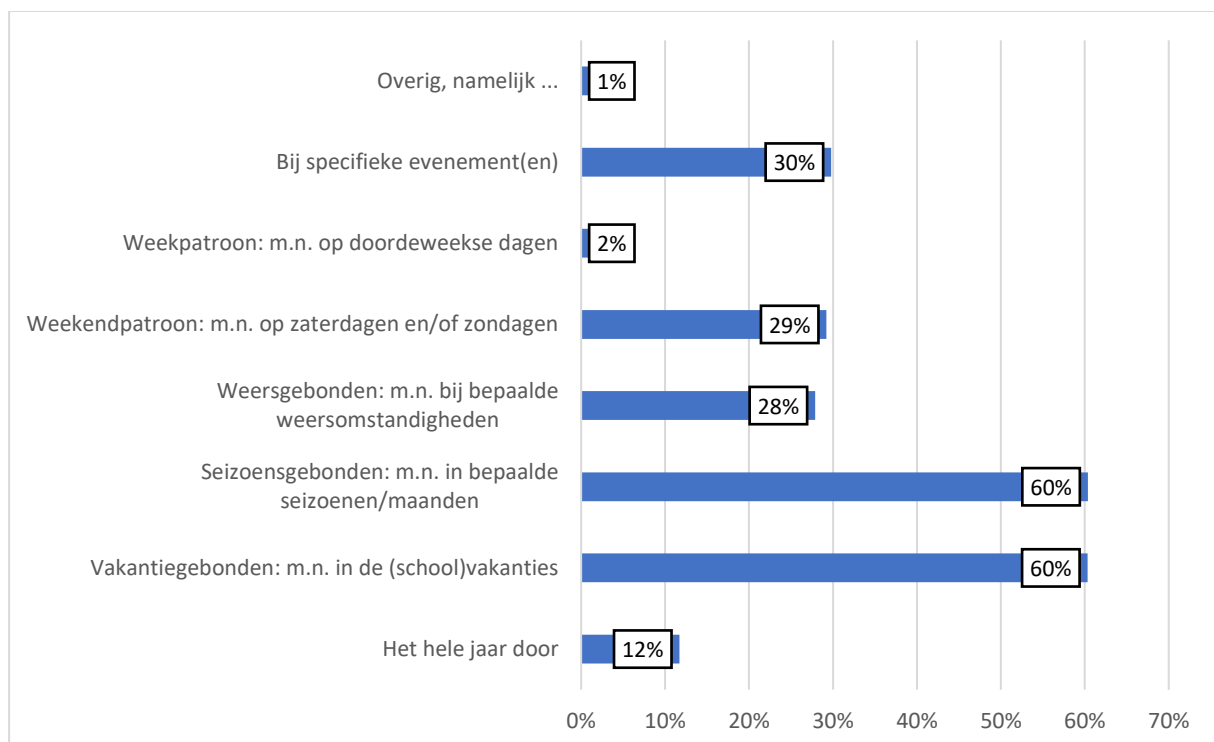
Veel te weinig	6%
iets te weinig	16%
Precies goed (niet teveel, niet te weinig)	61%
iets te veel	12%
Veel te veel	5%

6. U gaf aan dat u vindt dat er te veel bezoekers naar uw gemeente komen. Hoe vaak ervaart u - in een normaal jaar - persoonlijk drukte van bezoekers in uw gemeente?

<u>Zeer vaak</u>	<u>7%</u>
<u>Vaak</u>	<u>42%</u>
<u>Soms</u>	<u>49%</u>
Zelden	2%

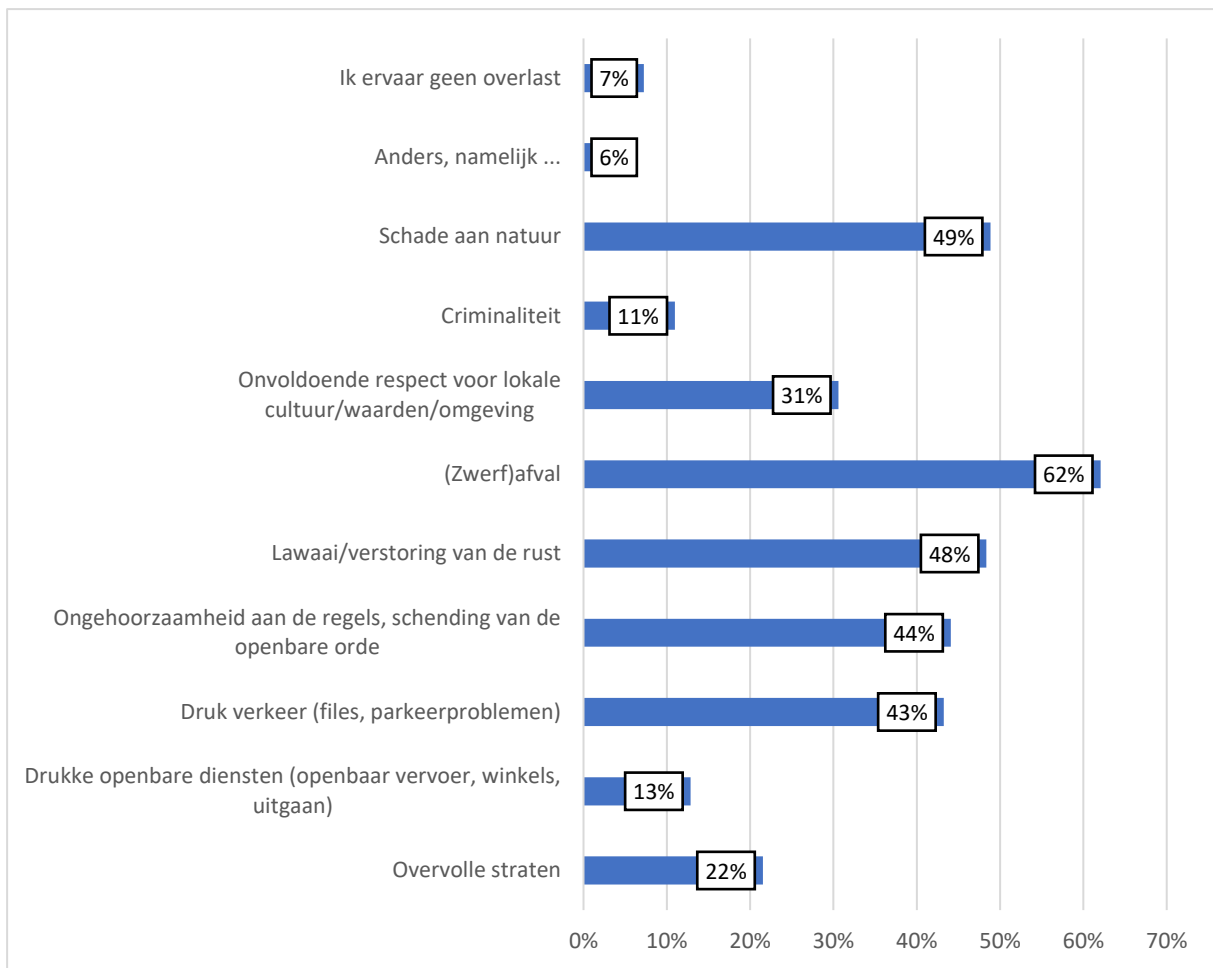
Bovenstaande vraag werd alleen gesteld aan de respondenten bij de vorige vraag "iets te veel" of "Veel te veel" invulden (17% van respondenten).

7. U gaf aan dat u in bepaalde mate drukte ervaart van bezoekers aan uw gemeente. Op welke momenten ervaart u in een normaal jaar persoonlijk drukte van bezoekers in uw gemeente?

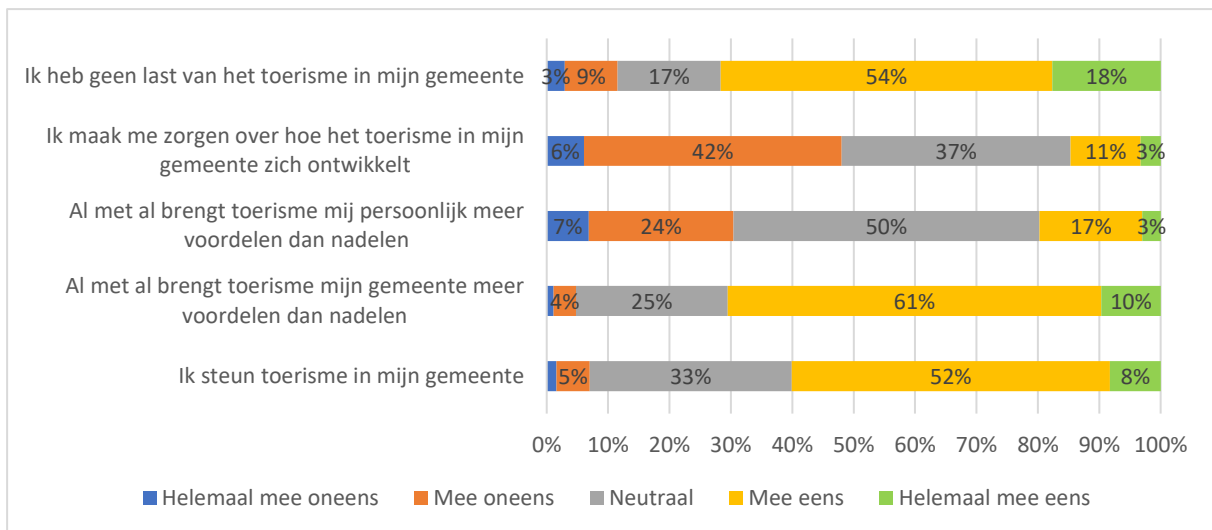
De grafiek hierboven geeft op welke momenten respondenten drukte ervaren in hun gemeente. Deze vraag werd alleen gesteld aan de respondenten die op de vorige vraag "soms", "vaak" of "zeer vaak" antwoordden. De grafiek laat zien dat een grote meerderheid in bepaalde seizoenen en de vakantieperiodes drukte ervaart.

8. Welke overlast ervaart u op dit moment door bezoekers aan uw gemeente?

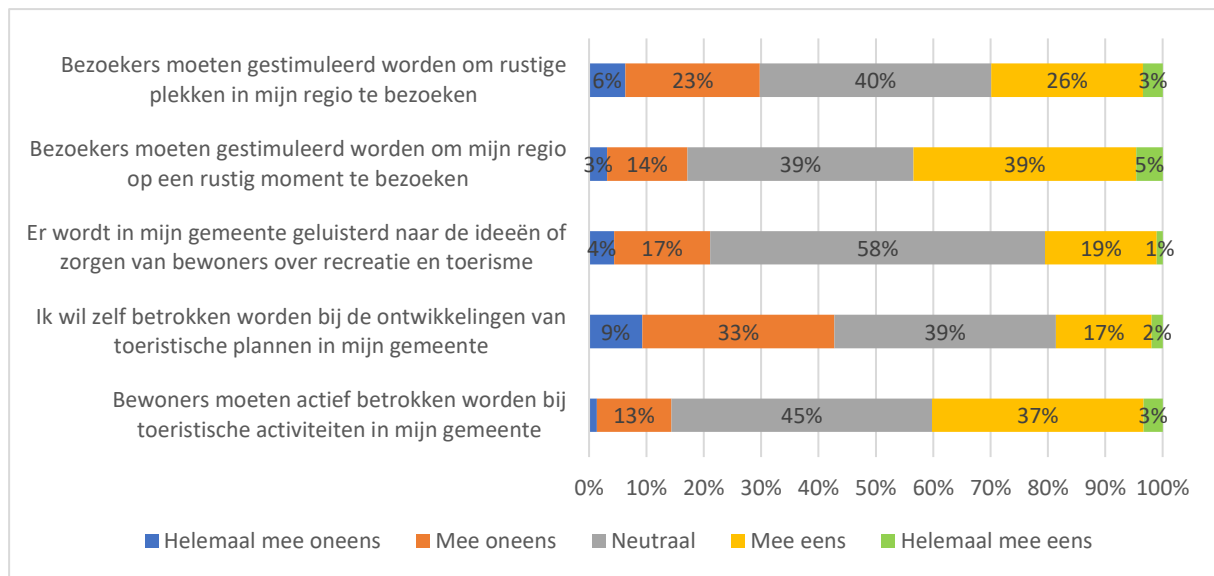
Bovenstaande grafiek geeft weer welk type overlast respondenten ervaren in hun gemeente. Deze vraag is alleen gesteld aan respondenten die het "eens" of "helemaal eens" waren met de stelling "Bezoekers in mijn gemeente zorgen voor overlast". De resultaten laten zien dat het type overlast uiteenloopt. Meest genoemd werden: (zwerf)afval (62%), schade aan de natuur (49%), lawaai/verstoring van de rust (48%), ongehoorzaamheid aan regels/ schending openbare orde (44%) en drukte door verkeer (43%).

9. Steun en totaalbeeld over toerisme

Bovenstaande grafiek geeft de antwoorden weer op een aantal meer algemenere stellingen over toerisme. Drie van de vijf stellingen worden door een ruime meerderheid van de respondenten als positief beoordeeld. Ofwel, in grote lijnen zijn respondenten positief over het toerisme in Drenthe. Slechts 14% van de respondenten geeft aan zich zorgen te maken over ontwikkeling van toerisme in hun gemeente.

10. Betrokkenheid bij toerisme

11. Er zijn verschillende manieren om toerisme te ontwikkelen. Waarop zou volgens u de komende jaren gefocust moeten worden in uw gemeente?

